

MAGYAR KURIR

Indult Bétsből, Pénteken Mártius' 14-dik napján, 1817-dik esztendőben.

Nagy Britannia.

Folytatása a' 20-dik M. Kurirban a' 152-dik lapon félbeszakadott parlamentumi dolgoknak.

II). Az alsó ház' biztossága' vizsgálódásainak rezultátuma, melyet abban Febr. 19-dikén olvasott-fél a' biztosság' Orátora:

„Minekutánna a' biztosság' az eleibe adatott dokumentumokat megvizsgálta volna, úgy látszik neki, hogy valamint a' fő városban, úgy az országnak egyéb részeiben is, arra célzó próbák tétettek, hogy a' most uralkodó szükséget eszközül vegyék a' kézműveseknek és manufakturistáknak eltsábittatásokra, hogy ezek ne' tsak az által, hogy a' Parlamentum' reformáltassék 's közönséges választói jus és esztendőként való választás hozattassanak-be, hanem az által is, hogy minden fennálló intézetek felfordittassanak, hogy a' fekvő tulajdon felszattassék, 's hogy az országnak tőke pénzbeli vagyona semmivé tétessék, keressék egyenesen a' segedelmet. Ezt a' reménséget 's pusztítás eránt való bizakodást külömbkülömb társaságok, melyek Spence' Társaságai (klúbjai) nevezet alatt a' fő városban nyilvánosan fenállották, gondos iparkodással kiterjesztették. Spence' nevet azért vettek-fel ezen társaságok, hogy egy Spence' nevű fantasztá irónak princípiumait, a' ki ezeket valami kusz esztendőknék előtte közre bótította vala, a' dugaszbul most, kevés változtatással, ismét előhúzták. A' múlt hó-

napi tanátskozasokban az a' kérdés fordult elő ezen társaságokban, hogy valyon a' Parlamentum' reformáltatására nézve tartandó gyűlések elég alkalmasok-e a' közönségnek eltsábittatására, vagy megvilágosztatására? A' beszéllők ezt az állatást vették-fel fundamentomul: A' Parlamentum' reformáltatása tsak fél eszköz; nékiek a' dolog' feuekire kell lenézni; valami egyébknek semmi haszna nem fogna lenni; nékiek nintsen semmi Constitúciójok, mert semmi könyv nints, melyben az megírva találna, és hogy miben álljon annak tulajdonsága, nékiek senki meg nem tudja mondani. — Egy más gyűlésekben ily kérdést téven-fel ugyan ezen társaságok: Valyon a' Spence' plánumának praksisba való vétetése által lehetne-e a' jelenlévő szükségén foganatosán segiteni? — ezen tekintetben ily tudománynyilatkoztattak a' beszéllők: A' földbirtokos ember egy tsuda állat, a' kit el kell kergetni; még irtóztatóbbak a' tőkepénzesek; ezek oly ragadozó gonoszok, kik minden negyedrészt cipőkényeren tizenöt kis pénst nyernek. — Az is kijön továbbá ezen dokumentumokból, hogy ezen társaságoknak gyűléseiben, nyilván és nem egyszer, is tén káromló kifejezéseket 's tudományokat is nyilatkoztattak; és hogy, mivel ezek az összegyülekezések többire vendégeskedés színe alatt tartatnak, a' politikai okoskodásokat 's tanításokat szokás szerént oly énekek követik, mellyekben; részint legingerlőbb lázszasztások 's felséghántások,

részint pedig az ekklesiái énekes könyvek-
ből 's a' szent írásból való, legilletlenebb
's szentelenebb módon elfatsart értelmű
igék fordúlnak elő. Ugy látszik, hogy ezek
a' társaságok kiterjeszkedve vannak. Egy
oly társaságnak nyomdokai is észre vétet-
tek, a' melly Megtartó Commissi-
ónak nevezi magát, 's az egésznek munkál-
kodásait kormányozza. A' feljebb említett
tudományok systemai módon 's nagy gon-
dossággal szélyvel szórattak a' mesterembe-
rek, kézművészek, az elbótsáttatott katonák
's hajós legények, 's a' magokat minden
némű kézi munkával tápláló emberek kö-
zött; 's a' külömbkülömb helyeken gyak-
ran tartatott ülésekben az embereknek elmé-
jébe nyomattattak az Orátorok által, kik a'
mostani nyomoruságos állapotot, mint esz-
közt, mint színlést, lázszításra használták,
's igen oltsó 's gyakran ingyen kiosz-
togatott írásaik által hitelfelett való ipar-
kodással és álhatatos munkássággal kiter-
jesztették. A' biztosságnak telyes bizony-
sági vagynak az eránt, hogy ezen társasá-
goknak több tagjai, kik a' nékiek adatott
vagy magoknak vett hatalomhoz képpes,
mint az egésznek egy vegre hajtó Com-
missiója, úgy foglalatostokdák, 's az
Insurrektzió' tökéletességre való vitet-
tésének plánumát 's eszközeit elintézték
's elkészítették, mellyek a' részesekeknek
nagy száma 's physikai nagy ereje által minden
ellentállásnak meggyőzésére alkalma-
tosok lehetnek volna. Az ezen czélnak el-
érésére intéztetett első lépés a' vala, hogy
a' fő városban 's ennek szomszédságaiban
uralkodó inséget és békételenkedést, ezen
Commissiónak tagjai a' magok személyes
iparkodásaik által, minél esmeretesebbé
tegyék 's eleszszék. Az olyan embereknek
neveik, kikhez a' vakmerő és veszedelmes
próbatételekben bizni lehetett, laistromba
íratattak. A' czélzás e' volt, hogy egy
tsendes éjjeli hirtelen való felkelés által,
a' katonák, kiknek kajbáikat fel kellett
volna gyujtani, hirtelen meglepettessenek

's elnyomattassanak; 's hogy egyszersmind
az Artilleria is elvétettetven, a' hidak el-
foglaltattassanak, vagy elrontattassanak, 's
a' Tower vára is, a' Bankóházzal egye-
temben, elfoglaltassék. Mind ezeknek el-
érhetésekre tökéletes plánumok és intéze-
tek voltak készítettve. Az utzáknak a' lo-
vasságtól való kiüresítettésekre, egy ma-
schina volt jóvaltatva, a' melly machiná-
nak tökéletes rajzolatja, a' Tower kü-
lömbkülömb részeinek kézírásban való plá-
numával egyetemben, a' biztosságnak által
adva vannak.

„Ezen plánumról mindazonáltal, ke-
véssel azelőtt, hogy munkába való vétet-
tetésének ideje eljött volna, lemondottak,
's böltsebbnek találtak előbb magokat ar-
ról bizonyossá tenni az öszszeesküdtek,
hogy valyon mitsoda erőt gyűjthetnek ösz-
sze, vagy mitsoda erőhöz tarthatnak szá-
mot. Ugy itéltek, hogy ezen czéljokat
legjobban elérhetik, ha annak színlése alatt,
hogy az inségeken törvényes úton módo-
kon segíteni kívánnak, közönséges gyűlést
fognak hirdetni. L o n d o n nak mappáját bé-
járták szemekikkel, 's úgitaláltak, hogy czél-
jknak elérésére egy hely sem lesz en alkal-
matosabbminta S p a f i e l d, azért, hogy közel
esik a' Bankóhoz és a' Towerhez. E'
végre hirdetések tétettek közönségesé,
's írásban legveszedelmesebb és leg lázszas-
több czédulák osztattak ki, mellyeknek
egygyike ily kifejezésekből állt: —

„Regyverre Britanniások!
(ezt a' czédulát, minthogy a' felső ház biztosságának
előadásában már megirtuk, most itt általugordhat-
juk). —

„Ha, nem elébb, ezen időben vette-
fel a' czélzott Insurrektzió, a' Fran-
tzia Revolutziónak Symbolumait. Jóvalta-
tott, hogy egy Boldogulás Commissi-
ója állittassék fel 24 személyekből, kik
között több oly személyeknek neveik talá-
tának, kikről felettebb bajosan lehetne
feltenni, hogy magokat ilyen dologba avat-
hatnák. Háromszinü zászló és kokárdák va-

lának készítettve. A' zászlót a' Spaffie ldi gyűléskor Nov. 15. dikén, közösen széllyel hordozták; 's kifüggesztették. Még ekkor ugyan némelly kisebb pusztításokat kivéven, semmi nagyobb erőszakoskodások nem történtek; hanem Dec. 2. dikára újabb gyűlés határozottatott, oly reménységgel, hogy addig a' revolúzióhoz való minden készületek megérlelődhetnek. Az erről való híradás, részint nyomtatott részint írott czédulák által, minden manufaktúrák nagy városokban közösen tétetett. A' czélzásnak előmozdítására 's az oly embereknek felségi tétésekre, kik ezen revolúziós czélzás' előmozdításán való dolgozás végett házi foglalatosságaikon felhagytak, pénzügytemények próbáltattak tétetni. Eddig mind ezeket a' költségeket a' Commissionsnak egy tagja tette vala. A' katonáknak eltsábítására planum készítettett 's szakadatlan munkássággal folytattatott; arra iparkodtak venni a' katonákat, hogy az Insurgensek ellen ne dolgozzanak; előmenetekkel 's egyéb megjutalmaztatásokkal ketsegtették őket, 's betsüetfeltő katonai buzgalkodásokat még oly költemény által is feltüzelní iparkodtak, hogy egy idegen armáda már való-ággal kiszállott volna Angliába, az Anglus seregek' magaviseletének személtartására (controllírozására). A' katonaság' kajbait még egyszer recognoscírozták; a' három színű pántlikáknak szövéséhez tüzesen hozzá láttak, azért, hogy a' közönség' személt előtt ezen színeket annál esmeretesebbekké tegyék; a' városnak legnagyobb szükségét szenvedő részeit gyakran meglátogattak; a' viz mellett lévő magazinumokat, 's másutt minden olyan kalmárbotokat, mellyekben fegyvert, gyűdőszerket, 's köntöst lenni gondoltak, szorgalmasan kikémleltek 's fejjegezettek, hogy annak idejében mind ezeknek hasznat vehessék; a' Themse' vizén lévő hajós legényeket is eltsábítani iparkodtak oly ketsegtetéssel, hogy majd az új országias alatt nagy rangú emberekké fognak lenni, arra

is buzdítván őket, hogy annyi hajóra tegyenek szert, a' mennyire tsak lehet, 's fegyverkeztessek fel. Éppen a' gyűlés napja előtt azon emberek' számára, kiknek a' lármá' kiütésekor dolgozni kellett volna, fegyver vala össze szerkeztette; annyi, a' mennyi a' zendülés' kezdetére elégnek találtatott; minthogy oly reménység táplálta az összeesküvés tagjait, hogy tsak két óráig folyhasson szerentsésen a' támadás; az alatt fognak ők elegendő fegyvert találni a' magazinumokban 's a' puska, kard, 's egyéb fegyvertsinalóknak boltjaikban. Egy bizonyos mestereimbernél nagy sokaságú dardat alkudtak; 150 darabot el is vittek volt már tőlle, kész pénzel fizetvén érték. Kétségbehozhatatlanul planumjokban volt, hogy a' fő városbéli 's ehez közel lévő főbb fogházakból a' foglyokat kiszabadítsák, remélvén, hogy ezek nekik a' revolúziónak munkájában hathatós segédelmekre fognak lenni. A' czédulákban, mellyek e' végre a' foglyokhoz intéztettek; ezek, a' három színű Commissionsnak nevében hivatnak meg, hogy azon három színű zászló alatt, a' melly Dec. 2. dikán kifüggesztetni, gyülekezzenek össze, 's magok is három színű kokárdákat szurjanak fel. A' meghatározott napra egy szekér béreltetett vala ki, hogy azon a' zászlókat és a' szükséges munitziót a' gyűlés' helyére titkon kivigyék. Ezen szekeren az alatt, míg a' mezőnek más szegletén a' tulajdonképpen való munka elkezdődött, leglázasztobb beszédek tartattak, mellyek egyenesen oda czéloztak, hogy a' nép' felkelésre ingereltessek. A' beszédek egy felkiáltáson végződtek, mellyel illy kérdés tétetett a' jelenlévők eleibe: Készek-e arra, hogy terheiken magok segítsenek? Azután egy kokárda előmütattatott, a' zászló szélnek eresztetett, 's előre vitettetvén, annak a' sokaság a' mezőről utána indult, 's útját a' feljebb megnevezett helyek felé vette; útjában a' fegyvertsinaló kovásbóitokba be-

rontott, a' To wernél a' katonákat ajánlásokkal arra venni próbálta, hogy a' kapukat kinyissák; 's hogy azokat erőszakkal is megnyitni meg nem próbálta, csak azért múlt-el, hogy nem volt elég számos a' lár-mázó sereg. A' belső város tisztviselői azon-közben, kik a' Börseházban öszszegyüle-kező valának, így is megtámódtattak, egy lövés is esett, a' három színű kokárdák kö-zönségesen felszúrattattak, 's a' zászló meg eresztetett, a' melly ezen csoportol azután tsakugyan el is vététt. Bár mi kevésé lássék is egy ilyen plánumnak végrehajtha-tása lehetségesnek lenni, tsakugyan egész-szen világos az, hogy ez a' plánum előre-való meggondolással elintéztetve, és nem valamely szempillantatnyi felhevülésnek vagy valamely magános személynek plánum-nélkül való munkája volt. —

„Meggyőződve van a' ti biztosságtok af-felől, hogy a' mellett is, hogy a' Dec. 2-dikán tett próba jól el nem sülhetett, ugyan az a' plánum mindazonáltal még most is a' végrehajthatásnak bizonyos reménlésével folytattatik. —

„Minekutánna a' ti biztosságtok a' fő város' szomorú állapotját leírta, már most az a' keserves kötelesség fekszik még rajta, hogy ezen ház' figyelmetességét egy más éppen ilyen fontos tárgyra, tudniillik arra fordítsa, hogy ugyan ezen idő alatt az or-szág' külömbkülömb részein mik történtek. Leginkább szembe tűnik itt annak a' klú-bozás' systemájának nagy elágazása, a' melly klubok annak kieszközlésére tartják gyűléseiket, hogy a' Parlamentumi választó just közönségessé, 's a' tagok' választását esztendőnként valóvá tehessek. Ezeknek kö-zönséges neve: Hamden-klubok. A' fő városban lévő hasonló nevű klubokkal, mint látszik, közösülésen vannak. Sys-temájoknak látszik lenni, hogy klubjokat még a' falukra is kiterjeszszék mindenütt. Az igazgató tagok a' czélzás' előmenetele-sülését tárgyazó irásoknak elszélesztésén dolgoznak. A' fő városhól egészen elké-

szülve küldözték széllyel a' kérő leveleket, aláírás végett. Egymással való értekezés-eket úgynevezett Delegatusok' által folytatják a' klúlok; a' tartományoknak Delegatusaik Londonban tartottak gyűlést, 's ugyan itt, mint váratott, Márztius' ele-jén ismét öszszegyülekezni szándekeztak. Bár mi legyen is közönséges czélzassok, de meggyőződve van a' ti biztosságtok af-felől, hogy legalább a' Lanca, Leicester, Nottingham, és Derby tartományaikban orga-nizáltatva lévő klúlokban, mellyek nagyobb részint legalatsnyalbb sorsú kezmivesekből állanak, telyességgel nem egyeb, hanem Revolutzió a' meghatározatott czélzás. A' Spence' klúbjának tudományai is szé-lesen kiterjesztetve vagynak az országban. Szokása ezen társaságoknak, hogy a' tagok-tól hetenként valami kevés adománt gyűj-tsének özsze, rész szerént ide 's tova járó Missionariusaik' számára, részszerént láz-zasztó könyveknek megszerzésére, mellyek azután a' gyűlésekben felolvastatnak 's meg magyaráztatnak. Oly nyilatkozások té-tetnek ezen klúlokban, hogy a' nép' új rendnek behozattatását kívánnyá. A' Re-bellió oly erőssítés által mentegtetetik, hogy egy egész nemzet nem lehet rebellis. Minden Religió, minden hűség és engedel-messég, ezen kérdés és felelet által tagad-tatnak még: *Akartok-e Istenek vagy Kirá-lyok nélkül élni? — Mi minden tyranniú-musról esküvéssel lemondunk.* — „Ugy lát-szik, hogy ezen klúbok a' Státus' mostani épületének felfordittatására az által ipar-kodnak előre hozzá készíteni a' nép' elmé-jét, hogy nem tsak az ő függésbeli illen-dő és rendes szokásait, hanem minden er-költsi és vallási princípiumait eltemetni akarják. A' feljebb megnevezett tartomá-nyokban alig találattatik valamely számos klúb, a' hol a' főbb Orátorok a' magok láz-zasztó gondolkodássokrol nyilván valokép-pen vallást ne tennének, 's halgatóikat ar-ra ne' intenek, hogy magokat a' valóságos feltámadáshoz készen tartásák. Ilyen ker-

déseket tesznek fel: Melyik jobb barátja hazájának, a' Jakobinus-é, vagy a' Royalista? Azt hiszik ezen gyűlések, hogy a' közönséges felkelésre való nap nem soká meg fog határozatni. Olyan utasítások van, hogy, mint munkálkodásaikra való jeladásra, a' Londoni gyűlésekre figyelmezzenek; ezek is azon napokra szokták határozni gyűléseiket, mellyen a' Londoni fő társaságok tartják a' magokéit. A' Manchesteri vidéken 's egyéb helyeken a' Dec. 2-dikán Londonban tartatott Spafieldi gyűlés előtt nagy örvendezés volt, 's a' Towernek elfoglaltatása és a' Bankháznak felprédáltatása, előre megjövendöltettek, mind bizonynal megtörtéendő dolgok, 's a' valóság' hírének megérkezése nagy kedvetlenséget okozott; az utzak éjjel tele voltak a' tartományokból oda begyűltékelt Delegatusokkal, kik a' postakötésnek megérkezését várták, 's tudokra esvén a' dolognak valóságos kimenetele legkifesebbet se' titkolták azért való bankodásokat. Úgy látszik, hogy a' bekételének bizakodása olyan nagy, hogy néhány száz ezerekre teszik követőiket; az ő társaságaik egyéberánt naponként nevednek; a' magok laistromaikban szorgalmasan megjegyzik az olyan Subscriberseket, a' kik izmos, alkalmas, 's a' magokat arra elajánló emberek, hogy, mikor az ideje eljön, dolgozni fognak. De van nékiek még egy más laistromjok is, melynek Fekete Könyv a' neve; ebbe azokat írják-be, a' kik hozzájuk állani nem akarnak, 's ezeket boszszuállással fenyegetik a' közönséges felkelésnek elkövetkezésekor. Egy Grófságnak néhány részeiben, a' hol már majd minden faluban Hamden-Klúb találtatik, már nem is titkolják az emberek, hogy ők magokat minden egyébre hasonvehetetleneknek lenni tartják, tsak arra nem, hogy az első meghívattatásra hozzá fogjanak a' munkához; mikor ezek felvétetnek es laistromba beirattatnak, egy titkos kártyát kapnak, mellyen ezek a' szók

olvastatnak: *Be Ready, Be Steady* (légy kész, légy áthatatos). Ezen embereknek szokásaik 's rendtartásaik egészen megváltozva lenni látszanak; már számot tartanak egyegy darab földhöz, mellyet mindezük birtokul fog kapni; a' tenplomoknak elrontatásáról beszellnek, mint próbatételeik jó kimenetelének szükséges következeséről. Úgy látszik, hogy külömbkülömb helyeken fegyverek gyűtetnek össze; minden féle puskaszálaloknál jobban megsokasodott a' fogadott munka, mint ennekelőtte volt, 's oly beszéd foly, hogy a' fő városból még több fog jutni; a' hol fegyverfabrikák vannak, 's a' hol a' közönséges szükség miatt igen oltsón adják azokat; sőt a' hol, ha a' szükség kívánni fogja, erővel is el lehet azokat venni. Arról is útasítás tétetett, hogy a' szántó műszerszámokat is fegyverré lehet változtatni. Bizonyos helyekre emberek küldettek-el, hogy tanulják-ki azon helyeket, a' hol a' Status' fegyverei tartatnak. A' titkos összeszatsatolódások' systemája egész a' Glasgowi 's más egyéb Skotziai népes városokbeli manufaktúráknak munkásaikig elterjedett: és noha mind ezek a' társaságok a' Parlamentum' legszelesebb értelmében vétetett reformáltatását vették-fel fogásúl, mindazonáltal tsakugyan meggyőzette-tett a' ti biztosságtok az eleibe adatott dokumentumokból, arról is, hogy ezeknek etöl-ső es tulajdonképpen való cselzások az, hogy a' fennálló Országlást erőszakosan fel fordítsák. —

„A' ti biztosságtok a' maga legjobb tudta 's lelkiismerete szerént, hűségesen es minden nagyítás nélkül elő adá a' maga vizsgálódásainak resultatumát. A' biztosság' tagjai nem akarták azon kútféjeket megemliteni, mellyekből tudósításait vették, mert általlatták, hogy ezen kútfők, hatsak igen sokak el nem halgattatnának közülök, közönségesekké nem tétetethetnének a' nélkül, hogy sok hasznos es tiszteletre érdemes személyeknek személyes látorsága,

veszedelemre, ki ne tétetessék, 's hogy némely esetekben még az igazság folyamata eleibe is akadályok ne tétetessenek. Az egész dologra vissza tekintvén, legnagyobb örömezszoigál a' ti biztosságtoknak az, hogy azt megjegyezheti, hogy bár mi nagy előrelvő lépéseket tett is a' titkos társaságokban a' békételenkedés' systemájának elterjesztődése, azoknak munkássága mindazonáltal inkább csak a' fő manufakturas kerületekben, a' hol az inségek legnagyobbak 's a' lakosoknak összehasonportozisa legkönyebb, határozódott; hogy még ezen kerületek között olyanok is találtattik, hogy némelyeknek lakosai a' szükségét példás társaságokkal szenyvedték, 's a' békételeneknek kísértéseiket magoktól eltasztották, és hogy a' főbb rendek közül igen kevesen vagy majd senki se'; sőt a' közép rendűek 's földművesek között is majd senki sem találtatott, a' ki magát ezen erőszakos plánumba avatta volna. Többire oly emberek voltak részesei, kik terhes állapotjok miatt vették magokat arra, hogy a' néplazasztók hirtelen való segedelemigéréseiknek hitelt adjanak. Remélenűak lehet, hogy némelyek azok között, kik a' békételeneknek plánumába bizonyos mértékig belébojtátkoztak, de a' kikben az erkölcsi és vallási kötelességeknek érzésére a' legátkozottabb 's leggyávább okoskodásoknak hamissága által még egészen ki nem oltatott, hamarabb vissza fognak térni, hogy sem ezen plánumok a' valóságos insurrekctziót elhozhatnák. Azonközben a' ti biztosságtok csakugyan mind ezek mellett is — az összeesküvés fejének munkásságát 's mesterkedéseit; azoknak számát, kiket ezek már eltsábitottak 's még eltsábitani fognak; azt az esküvést, mellyel magokat némelyek közöttök összehozták; az ő kezükben lévő 's már kiterjesztett eszközöket; 's végre az ő czelzásaiknak minéműségét, melly nem csak az ország minden politikai intézeteinek, hanem minden tulajdoni jusoknak is oly módon való fel-

fordittatásában áll, hogy abból közönséges zürzavaruak, pusztításnak, és vérontásnak kell elkerülhetetlenül következni — mind ezeket (mondunk) a' ti biztosságtok nem nézheti a' nélkül, hogy azon veszedelmeket, mellyek felemállanak, 's a' mellyeknek elfordittatására az Országlöszékek vigyázósága, a' most erőben lévő törvények alatt elégségesnek nem találtata, ezen báznak leghathatósabb figyelmességébe ajánlja."

Következési ezen vizsgálódásoknak: —

Minister Sidmouth azt a' projektumot vitte Febr. 21-dikén a' felső ház eleibe, hogy a' Parlamentum adjon balmat a' Királynak arra, hogy az oly személyeket, kik eránt gyanúsak lehet, hogy az ő Felsége' személye és országlása ellen összeesküdtek, elfogathassa 's fogdában tartathassa, az az, hogy a' Habeas Corpus Akta függesztessék fel. Ezen projektum felett Febr. 24-dikén sokáig tartó heves vetélkedések fordáltak elő ezen hában, míg végre a' kérdés voksolásra kerülvén, a' Minister' javaslása 150 voksokkal 35 ellen meghatározatott.

Azután az alsó hában Minister Castlereagh tette meg az ugyan ezen Habeas-Corpus-Aktának felfüggesztését illető projektumot, de sokkal szélesebb kiterjesztéssel. Négy dolgot javasolt, u. m: — 1). A' Habeas-Corpus-Aktát fel kell függeszteni — 2). Az 1795-dik esztendőben a' Király' személyének bátorságossá való tétetetését illető Aktát, a' Régens Princznek személyére is ki kell terjeszteni — 3). Mind azokat az eszközöket, mellyek az 1795-dik esztendőben, a' lármázó összeesküvések, tanácskozó társaságok, 's minden titkos esküvések által való 's egymással atyahaskodó összehoztatások ellen használtattak, most egy törvényes Aktákkal kell foglalni — 4). A' katonáknak és hajós legényeknek eltsábitatások ellen, hathatós intézeteiket kell tenni. — (Pólyatára következik.)

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Bihar Vármegyéből, a' Diószegi Uradalomnak egyik Helységéből 26. Febr.

Boldog, a' ki eszessen gondolkodik a' szükölködőrül, és a' szegényről. Solt. 40. Hazánknak ama' Főembere, Nagy Meltóságú Gróf Vásonkői Zichi Ferentz József, Leopold Császár' jeles Rendjének Kommandátora, Cs. Kir. Valóságos Kamarás, a' Veszprém Vármegyei felkelő nemés seregnek Öbesteré, Ó Nagysága, bizonyára eszessen gondolkodik a' magapéjéről ezen Uradalomban. Mert, Magával született könyörületességétől indítatván, a' szükölködők között négy ezer forintot osztatott ki ezen hónapban. De már ezelőtt is, miolta a' nagyobb drágaság bekövetkezett, megmagyarázhatatlan kegyes Atyai szeretettel viseltetett mindenkor szükölködő Embertársaihoz; mert az 1813. 14. 15. 16.-dik Esztendőben mind pénzrel, mind kenyérnek való búzával, melly sok száz köblöt tézesen, segítette őket: azonkívül a' közelebb elmúlt őszszel (hogy a' földek bévetetlenül ne maradnának) annyi vetni való búzát osztatott ki közöttök, melly három ezer köblönel többre ment, úgy, hogy a' Maga' 1816-diki termését majd egészen az ő tápláltatásokra áldozta. Melly nagy haszon terjed ebből mindenfelé, a' jó keresztény általláthatja; mivel, ha Ó ezen könyörületességet nem tselekedte volna, a' szegénység még nagyobb szegénységre jutott volna. Ezen kiadatott búzáért pedig sem szolgálatot, sem pénzt nem kíván, csak hogy, mikor az emberek boldogabb állapotra jutnak, ézt valaha visszaadhatnák. Mennyi summa pénzt nyerhetett volna Ó Nagysága, ha ezen búzát eladatta volna? De Ó nem szokott a' pénznek örülni, hanem csak azon örvend, ha segíthet a' nyomorúttakon, jól tudván, hogy az Isten szereti az Adakozókat; neveli az ő gazdagsá-

gokat, és ideigvaló javaikat, és visszafizeti nekik alamisnájokat, mellyeket, az ő szeretetért, a' szegényeknek kiosztották, valamint az Evangyéliomi vendégségről is olvastuk, hogy megsokasodtak azon kenyerek, mellyeket Kristus (a' mi példánkra) a' szegényeknek alamisnául adott. A' jó embereknek kezeikben minden szaporodik, a' fősvényeknek, és az önnön nyereségeket óhajtóknak kezeikben minden kevessebbedik. Szükséges, és méltó, hogy ez a' Jótétemény másoknak is például szolgáljon, és ugyanazért megérdemli, hogy a' Világ' Krónikájába, azaz: az Újságlevelekbe beíratassék. De ezek a' megvigasztaltott szükölködők nem is maradnak háládatlanok Ó Nagysága eránt, mert napoként így kiáltanak fel az Égekre: *Az Ur tartsa meg, éltesse, és boldoggá tegye Otét e' földön!* Solt. 40.

Miskólczról Mártzius 1-ső napján 1817. Az a' szives öröm, határtalan tisztelt, mellyel, az Austriai Birodalomnak 's édes Hazánknak lakosai, Felséges Urunk dicső születése napját, mindenütt innepelték, 's buzgóan áldották az örök végezeseket, azért, hogy Ó Felségének betes Életét, már szinte az 50 ik Esztendőig terjesztették; T. N. Borsod Vármegyében is, a' jobbágyi 's fiúi hívség és Szeretet tiszta érzéseit, telyes mértékben ki tündököltette. Ugyan is

Megyénk tisztelve szeretett kedves Fő Ispánja Nagy Meltóságú Klobusiezi Klobusiczky József úr Ó Excellentiája, kinek bölts kormányozásával, ritka kegyességével, most pedig éppen nálunk való 's régen óhajtott mulatozásával örvendezve ditsekszünk, Februarius 12-dik napja közelgetésével, bátor sürgetős dolgaiban néhány napokra Kassára elutazni kéntelenítettvén, azon dicső napnak felvirradását Miskólczra bé nem várhatta; még téve azon édes örömmel

gadott rendelkezéseket, hogy Februarius' 12-dik napján Ő Felségének szerentsés életéért, Könyörgések 's Háláadások legyenek; az említett napnak mindjárt reggeli óráiban, T. N. Borsod Vármegyének szánósbabb Tagjai és Tisztviselői, egyben seregelvén; Nagy Erdemű Ordinárius Vicé Ispányunk T. Kis-Csöltői Hagályi István úr vezérlése alatt; az örvendőző sokaságtól kísértetvén, a' Catholicusok 's Reformátusok helybeli Templomaikban menének; 's ott az Egék Urához az Isteni oltalmának, Ő Felségére leendő' további kiárasztásáért, buzgó főházközlásokat; bocsátának fel 's a' örömnök napját, mind a' mosár ágyúk durrogásai, mind a' Pálatinális Lovas Nemes Ézerekbeli parádében ki állított Nemes-Katonaság sokszorozott Salvéi, hirdették.

Délben, Diós Győri Uradalombeli Cameralis Praefectus T. Molnár Sándor úr, 50 személyre terített fényes ebédet adván; ott Ő Felségének szerentsés életéért, 's dítsőségesen Országló Háza virágzásáért igaz szívhől származott és sokszorozott jó kívánások harsogtak; 's tisztelt Praefectus úr, házafüi munkás jóltévősége gyakorlásából, ezen öröm napon, a' benn fekvő Nemes Katonaságnak 100; az Invalidusoknak pedig 300 forintokat ajándékozott.

Estve, a' Miskólcson megtelepedett Pesti Jádzó-Társaság, a' Fejedelem Titkos útazása nevezetű jeles Darabot jádván; az említett Jádzó-Társaság, a' Játék-Szin' ki világoztatásával, 's egy Kar-Énekkel telyesítette jobbágyi hív kötelességét. —

Éljen Hazánk Attya, 's alatta, és Felséges Successorai alatt, a' Királyáhozörökre hív Magyar Nemzetre, továbbá is, a' Nagy Lajos, és Corvinus Mátyás Boldog Századjai viradjanak fel.

Budán Febr. 5-dikén a' M. Királyi Helytartó Tanátsnak tellyes ülésében hivataljába felekküldött Mélt. és Fő Tiszt. Madarassy Ferencz Ur, kit Felséges Urunk azon Királyi Helytartósékhöz Egyházi Tanátsossá 's egyszer'smind titularis Anzariái Püspökké kinevezni méltóztatott. A' tisztelt Püspök Ur előbb Plébánus, azután a' Fels. Helytartó Tanáts mellett Censor, 's most az Egri nagy Káptalanban Kanonok, és az Egri Ersek Ő Excellentiája mellett (a' latere) Kanonok volt.

Bétsben e' hónap' 12-dikén, Tilt. Benedekfalva Kiszél Pál Ur, Magyar Udvari Agens, Cs. Kir. Udvarnok, T. N. Zemplin, Borsod, Liptó, Szepes, és Thürotz Vármegyék' Tablabiraja, mej-viz nyavajában, életének 49-dik esztendejében meghalálozott.

Elegyes Dolgok.

Londoni levelek beszélik, hogy Bonaparte az Orvosoktól megintetvén, hogy a' szüntelen való bennülés miatt terhes nyavaját okozhat magának, így felelt legyen: Annnyival jobb; én kívánom a' halált, de elfogadni akarom őket. — Zöldtségetekre, azonközben, minthogy a' hnyeledelek néki a' magát nálla már jelengető Scorbutusra nézve ártalmasok, reá vette. A' patikai szerekhez nem nagyon bizik; a' meleg ferdőt szereti nagyon, melyben gyakran órákig ül. Egy fogat se' engedni kivonanni telyességgel, csak száraz kötők által melengetteti. Maridegeneket nem bocsát magához. Sokat olvas; gyakran el is alszik mellette.

Hálában, törvénytanító Professor Hufeland Tanátsos Ur meghalálozott.

Martz. 11-dik napján 100 forint huszas pénzért, Váltótzedulában 384 — forintot.

Martz. 12-dik napján 100 forint huszas pénzért, Váltótzedulában 378 — forintot.

Egy Hollandus aranyért 17 fl. 29 kr.

Martz. 13-dik napján Száz forint Huszaspénzért, Váltótzedulában 378 — forintot.